

[< Tilbage](#)

Kvæg, Økonomi og ledelse

Værktøjet Salmonellarisikoscoring i DMS viser risikoen for, at din malkekvægsbesætning smittes med salmonella

Er din malkekvægsbesætning særlig udsat for at blive smittet med salmonella? Få vist risikoen med Salmonellarisikoscoring i DMS. Så ved du, om du skal være ekstra påpasselig med smitteforebyggelsen.

Manual

Fokus på smittebeskyttelse i kvægsbesætningen er altid vigtig. Men det er væsentligt at vide, om besætningen er særlig udsat for smitte. Det har du mulighed for at finde ud af med værktøjet Salmonellarisikoscoring, der beregner risikoen for, at en ejendom smittes med Salmonella Dublin og dermed placeres i salmonellaniveau 2.

Du finder din risikoscore i DMS under fanen Bedriftsoverblik. Hold musen over +. Se midten af billedet.

EJENDOMME & BESÆTNINGER	KØER	KVIER	TYRE	STUDE	DETAILJER
Eksempelvej 1, 1234 Bynavn (12345)	106	114	3	0	+
12345 Eksempelgård	106	114	3	0	+

SUNDHEDSSTATUS	LÅST	GYLDIG FRA
Salmonella Dublin	1 - Sandsynligvis salmonella dublin fri, på basis af tankmælksprøver	05-10-2002
	Salmonellarisikoscoring A - Lav risiko	01-02-2022
B-Streptokokker	Fri	06-02-2006

Risikoen beregnes ud fra fire faktorer

Der er en række faktorer, som påvirker risikoen for, at en ejendom skifter til salmonella niveau 2. Fire af disse faktorer er indarbejdet i værktøjet:

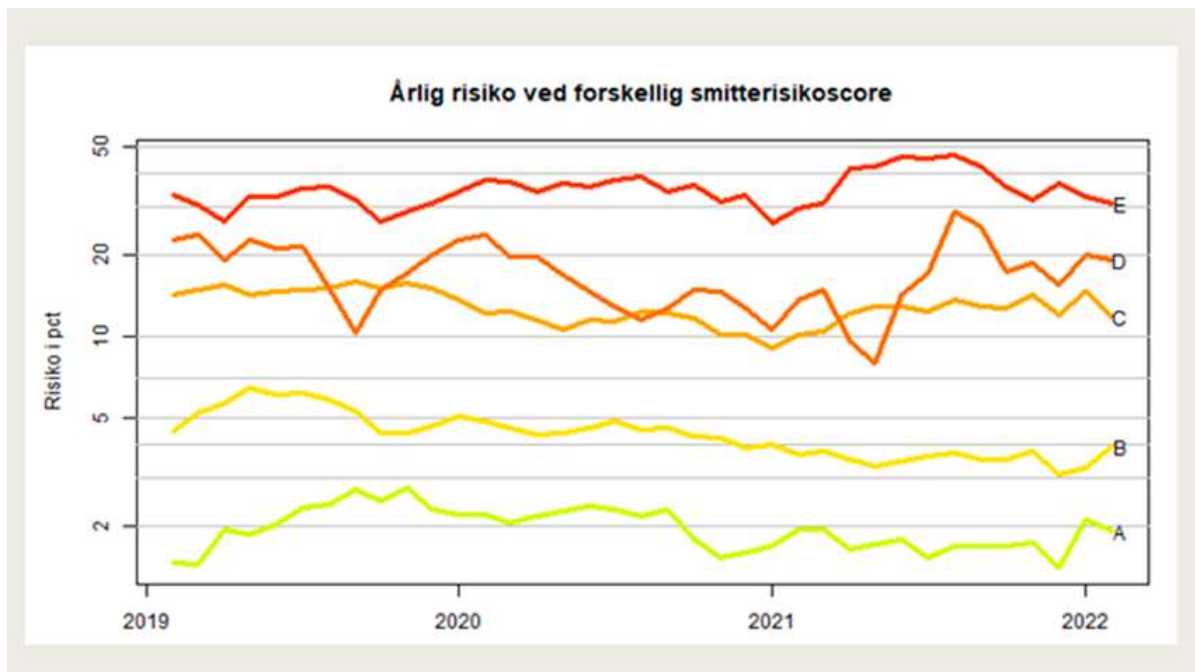
- **Besætningsstørrelse:** Med stigende besætningsstørrelse, stiger risikoen for at skifte til niveau 2.
- **Nabosmitte:** Risikoen for smitte stiger, hvis der er mange naboer i salmonella-niveau 2 inden for 5 km.
- **Handel:** Handel med dyr udgør en risiko. Jo flere besætninger, der er kontakt til, jo større er risikoen.
- **Historik:** Er besætningen kommet i niveau 1 inden for kort tid, er der en større risiko for at vende tilbage til niveau 2.

Ud fra disse faktorer beregnes ejendommens risikoscorer. Der er 5 kategorier.

Salmonellarisikoscore	Vurderet risiko for at komme i niveau 2
• A	• Lav risiko
• B	• Middellav risiko
• C	• Middelhøj risiko
• D	• Høj risiko
• E	• Meget høj risiko

Så stor er risikoen for salmonellasmitte i de enkelte risiko-niveauer

Beregninger viser, hvad risikoen for at komme i niveau 2 historisk har været for den enkelte risikogruppe. I 2021 havde besætninger i risikogruppe E 32,9 % sandsynlighed for at være kommet i niveau 2. Det tilsvarende tal for besætninger i risikogruppe A er 2,1 %.

Det kan du gøre for at reducere risikoen for salmonellasmitte i kvægbesætningen

Handel

Den eneste af de fire faktorer, den enkelte besætning selv kan påvirke, er hvor mange besætninger den er i kontakt med i form af indkøb af dyr. Tilgang af dyr fra andre besætninger udgør en risiko. I tilfælde af at indkøb ikke kan undgås, er der en række tiltag, der kan gøres:

- Køb ind fra få besætninger
- Køb kun dyr ind fra besætninger, der har været i niveau 1 mindst 2 år.

- Sæt indkøbte dyr i karantæne mindst 3 uger uden kontakt til besætningens øvrige dyr
- Tal med din dyrlæge om udtagelse af relevante prøver.

Nabosmitte

Hvis der er mange smittede naboer, er der en stigende risiko for selv at få salmonella i besætningen. Derfor er smittebeskyttelse altid relevant. Gå din ejendom og dine rutiner igennem sammen med din rådgiver og få sat fokus på "hullerne" i din smittebeskyttelse. Nogle af de steder, der skal i fokus er:

- Logistik på ejendommen. Tjek, om der er områder, hvor "ren" og "uren" trafik krydser hinanden. Hold så vidt muligt foder og gylle for sig. Hvis det ikke kan lade sig gøre, så hav en plan for at minimere risikoen.
- Sørg for, at det er nemt for besøgende og servicepersonale at komme ren til og fra besætningen. Stil krav om tøj- og støvleskifte samt rengøring af udstyr.
- Afhentning af dyr til slagt/eksport eller dine tyrekalve skal foregå væk fra besætningsområdet.
- Har du dyr på græs? Så gør dit til at holde dem "hjemme", og hav en plan i tilfælde af sammenrend.

Historik

Er besætningen lige kommet i niveau 1, så hold fast i de rutiner og procedurer, der bragte jer hertil. Tal med din dyrlæge om, hvilke prøver, der er relevante, for at overvåge besætningen for genopblussen af smitte. Det er bedre at opdage smittespredning i besætningen hurtigt fremfor at vente.

De enkelte faktorer indflydelse på smitterisikoscoringen

De enkelte faktorer har forskellig indflydelse på den samlede score. Den faktor, der betyder mest er historik, altså hvor længe besætningen har været i niveau 1.

Besætninger der har været i niveau 1 i mindre end et år, er i større risiko for at vende tilbage i niveau 2. Risikoen stiger med stigende besætningsstørrelse samt, hvis der er mange smittede naboer eller indgang af dyr fra flere end to besætninger.

Nedenfor er vist sammenhængen mellem de enkelte faktorer, og hvad der afgør, hvilken kategori besætningen placeres i.

Salmonellarisikoscoring			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
God; over 2 år	0 - 2	0	A	A	A
God; over 2 år	0 - 2	1	A	A	B
God; over 2 år	0 - 2	2 - 3	A	B	B
God; over 2 år	0 - 2	4 - 7	B	B	C
God; over 2 år	0 - 2	8 +	B	C	D

Salmonellarisikoscoring			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
God; over 2 år	3 +	0	A	A	B
God; over 2 år	3 +	1	A	B	B
God; over 2 år	3 +	2 - 3	B	B	C
God; over 2 år	3 +	4 - 7	B	C	D
God; over 2 år	3 +	8 +	C	D	E

Salmonellarisikoscore			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
1 - 2 år	0 - 2	0	A	B	B
1 - 2 år	0 - 2	1	B	B	C
1 - 2 år	0 - 2	2 - 3	B	C	D
1 - 2 år	0 - 2	4 - 7	C	D	E
1 - 2 år	0 - 2	8 +	D	E	E

Salmonellarisikoscore			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
1 - 2 år	3 +	0	B	B	C
1 - 2 år	3 +	1	B	C	D
1 - 2 år	3 +	2 - 3	C	D	E
1 - 2 år	3 +	4 - 7	D	E	E
1 - 2 år	3 +	8 +	E	E	E

Salmonellarisikoscore			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
Kristisk; under 1 år	0 - 2	0	B	C	D
Kristisk; under 1 år	0 - 2	1	C	D	E
Kristisk; under 1 år	0 - 2	2 - 3	D	E	E
Kristisk; under 1 år	0 - 2	4 - 7	E	E	E
Kristisk; under 1 år	0 - 2	8 +	E	E	E

Salmonellarisikoscore			Besætningsstørrelse		
Historik	Handel	Nabosmitte	1 - 100	100 - 500	500 +
Kristisk; under 1 år	3 +	0	C	D	E
Kristisk; under 1 år	3 +	1	D	E	E
Kristisk; under 1 år	3 +	2 - 3	E	E	E
Kristisk; under 1 år	3 +	4 - 7	E	E	E
Kristisk; under 1 år	3 +	8 +	E	E	E

Kvæg

Tema: Salmonella Dublin hos kvæg

På temasiden om Salmonella Dublin får du overblik og viden om sanering for Salmonella i kvægsbesætninger. Siden henvender sig både til kvægbrugere og deres rådgivere.

Kvæg

Tema: Smittebeskyttelse i kvægbesætninger

På temaside om smittebeskyttelse får du overblik og viden til at styrke smittebeskyttelsen i kvægbesætninger. Siden henvender sig til både kvægbrugere og deres rådgivere.

Emneord

[Ekstern smittebeskyttelse](#)[Salmonella](#)

Støttet af

Mælkeafgiftsfonden

Kvægafgiftsfonden

Publiceret: 10. marts 2022

Opdateret: 10. marts 2022

Vil du vide mere?

Malene Budde

Kvægfagdyrlæge

SEGES

mabu@seges.dk

+45 2966 0559

SEGES Innovation P/S Tlf. 8740 5000

Agro Food Park 15 Fax. 8740 5010

8200 Aarhus N Email info@seges.dk